

Overweging Maria Lichtmis, Opdracht van de Heer
Eerste lezing: Maleachi 3,1-4
Evangelie: Lucas 2, 22-35

Overweging

Vandaag vieren we naast het feest van de Opdracht van de Heer in de tempel vanouds ook Maria Lichtmis. Vanouds: want de eerste berichten over deze naam stammen uit de tiende eeuw. Maar waarom heet het Maria Lichtmis? Zoals ik in de inleiding al zei: daar zijn verschillende verklaringen voor. De meest aannemelijke lijkt mij te zijn dat de jonge kerk zich aansloot bij een heel oude traditie. De traditie namelijk om aan het einde van de winter de terugkeer van het licht te vieren. En dat deed men door de restjes om te smelten van de kaarsen die gebruikt waren voor de verlichting van de huizen. Daar maakte men nieuwe kaarsen van. Dat gebruik nam het jonge christendom over. Maar men gaf er een nieuwe betekenis aan. Men verbond de komst van het nieuwe licht na de winter met de komst van Gods zoon in deze wereld. Dat deed men door in de liturgie het evangelieverhaal van Lucas op te nemen waarin Jezus door Simeon 'een licht voor alle volkeren' wordt genoemd. Men zag hier een mooie aanleiding in om met de nieuwe, vers gegoten kaarsen in een grote processie naar de kerk te trekken en daar aan Maria te vragen dat het licht van haar zoon zou schijnen in de huizen en de harten van alle mensen. Tot zover een van de verklaringen van die naam 'Maria Lichtmis'.

Nu terug naar het evangelieverhaal. Daar hoorden we dat Maria en Jozef hun kleine Jezus veertig dagen na zijn geboorte naar de tempel van Jeruzalem brachten om hem als eerstgeborene op te dragen aan God. Dat was eigenlijk niets bijzonders. Alle jonge ouders deden dit. Maar bijzonder zijn wel de woorden die in dit verhaal toegeschreven worden aan twee tot dusver onbekende oude en wijze mensen. Van beiden wordt gezegd dat zij onmiddellijk aanvoelden dat uit dit kleine kind een heel bijzondere man zou groeien, een licht dat voor alle mensen zou stralen'. Maar... aan Simeon worden ook nog andere woorden toegeschreven: "Deze jongen zal straks zijn eigen weg gaan. Hij zal mensen voor zich innemen maar ook veel weerstanden oproepen. Hij zal worden toegejuicht én uitgejouwd. En dat zal jullie zeer doen". De eerste tekenen daarvan kwamen al toen Jezus 12 jaar oud was, en zijn ouders hem tijdens een bedevaart moesten zoeken en hem uiteindelijk terugvonden in de tempel. En toen Hij jaren later zijn openbare leven ging leiden, toen ontpopte hij zich als een man die zich niet schaamde om op een menselijke manier om te gaan met tollenaars en zondaars, met besmettelijk zieken of andere mensen aan de rand van de samenleving... En hij deed op de sabbat dingen die volgens de Joodse wet niet mochten... En hij waagde het op een nieuwe, verfrissende manier over God te praten... Zo werd hij, zoals Simeon voorspelde, niet alleen een licht voor veel mensen maar ook een teken van tegenspraak. Uiteindelijk maakte dit dat we zijn moeder Maria iets meer dan dertig jaar later aantreffen langs zijn kruisweg en onder zijn kruis met een doorboorde ziel, zoals Simeon voorspelde.

Een teken van tegenspraak was Hij. Beseffen wij altijd wel helemaal wat dit betekent? Van Jezus zeggen wij, met Simeon en Anna, dat Hij een licht en bevrijder is voor miljoenen mensen; een bevrijder ook voor ons. Maar dit is Hij juist door die

eigen weg die Hij ging. Daardoor was hij een licht voor velen maar tegelijkertijd voor vele anderen ook een ergernis, - vooral voor de machthebbers van die dagen.

Als wij mensen willen zijn op de weg die Hij heeft voorgedaan, durven wij dan ook die weg van tegenspraak te gaan? Durven wij ook onze nek uit te steken voor vrede en gerechtigheid? Durven wij de weg van de liefde te gaan, ook als andere mensen het totaal niet met ons eens zijn? In de afgelopen 20 eeuwen zijn er heel veel mensen geweest die de weg van Jezus tot het uiterste zijn gegaan. Heel velen van hen hebben hun leven verloren omdat machthebbers de tegenspraak die zij boden gevaarlijk vonden. Titus Brandsma was zo iemand. Van hem schreef een nazi-officier dat Titus 'heel gevaarlijk' was en dat deze 'gevaarlijke man' opgeborgen moest worden. Het zou zijn dood worden. Toch had Titus Brandsma de diepe overtuiging dat hij voor het leven ging. Ondanks de angst die hij ongetwijfeld ook heeft gehad. Geïnspireerd door de tegenstem van Jezus bleef hij zich verzetten tegen de onmenselijkheid van het nazisme. Ook hij gaf zijn leven omdat Hij bleef geloven dat het licht van Christus nooit gedoofd kan worden. Bidden wij dat ook wij moedig durven zijn als het gaat om de wezenlijke waarden van ons leven.

Pastor Ben Wolbers o.carm.